

MEMORANDUM

Handwritten: NNY/...
G E H E I M

Van: Mr. N. S. BLOM

No. 19

A
c.c. DGPZ
DOA
DBI
DBI/BL

Aan: M

Handwritten signature
[no 6740]

18 februari 1959.

Hedenmorgen bezocht mij de Australische Ambassadeur. De gedachtenwisseling betrof in de eerste plaats het bezoek van Subandrio en het communiqué. Ik heb de Ambassadeur gezegd dat wij niet in twijfel verkeerden over het Australische standpunt en dat wij ook waardering hadden voor de houding die Australië tegenover Subandrio heeft aangenomen, doch dat het ons uiteraard liever was geweest indien in het communiqué tot uitdrukking zou zijn gekomen dat de Australische regering een wijziging in de soevereiniteit van Nederlandse Nieuw-Guinea niet zou waarden. Ik heb hem uitgelegd dat het argument dat Australië niet zou kunnen instemmen met een afstand van Nederlandse Nieuw-Guinea in Nederland nogal eens gebruikt wordt en gewezen op een uitlating van de vorige Minister-President in de vergadering van de Eerste Kamer op 3 december 1958 (Handelingen blz. 71), luidende:

"Ik heb onlangs in een uittreksel uit een artikel in een blad van de Australische Labour Party gelezen: als Nederland afstand zou doen, moeten wij binnenrukken. Ik zeg niet, dat de Australische Regering dit in uitzicht heeft gesteld, maar de uiting is kenmerkend. Als zo iets gebeurde, hoe zou dan de situatie worden t.a.v. de bevolking van Nieuw-Guinea en zelfs t.a.v. de verhouding tussen ons en Indonesië? Zou Indonesië, wanneer dit zou intreden, niet zeggen: nu hebt gij ons nog verraden? Het geldt hier een uitermate moeilijk probleem, waarvoor, gelijk helaas voor zovele andere problemen in de wereld, een goede oplossing niet is aan te geven."

Er bestond dus nu een zekere mogelijkheid van misverstand en het zou gewaardeerd worden indien de Australische Regering een gelegenheid zou vinden om dit nog weg te nemen. Ik heb hem gezegd dat wij Hr Ms Ambassadeur in Canberra hadden verzocht

- daarop -

Van: Mr. N. S. BLOM

- 2 -

Aan:

Minister Casey nog te wijzen en daaraan toegevoegd dat het ons niet helemaal onwelkom was dat ook in de Australische pers kritiek op deze passage in het communiqué was geuit. De Ambassadeur zeide dat hij hierop zijn regering nog zou wijzen. Hij had hedenmorgen nog weer meer afkeurende Australische persstemmen ontvangen. Het was overigens duidelijk dat het grote moeite had gekost om een voor beide partijen aanvaardbare tekst voor het communiqué te verkrijgen. Wat zou Australië bovendien kunnen doen indien Nederland ooit met Indonesië tot overeenstemming zou komen?

De Ambassadeur vroeg nog of de kwestie Nieuw-Guinea een grote rol zou spelen in de verkiezingscampagne. Ik heb geantwoord dat weliswaar de P.v.d.A. in haar programma een internationale oplossing aanbeveelt, doch dat de aard van die oplossing ook in de kring van die partij niet bekend is. Wel leek het mij niet uitgesloten dat de kwestie van de uitzending van dienstplichtigen naar Nieuw-Guinea in de verkiezingsredevoeringen een rol zou spelen. Ik heb hem uitgelegd hoe dit wetsontwerp als een verlaat sequel van de grondwetswijziging toevallig verbonden is geraakt aan de uitzending van troepen naar Nieuw-Guinea.

De Ambassadeur deelde nog mede dat hij eergisteren na het gesprek met S aan Canberra had gevraagd de Australische High Commissioner in Nieuw Zeeland terstond volledig op de hoogte te stellen van de besprekingen met Subandrio.

P.S.

Er is nog een ander argument dat m.i. toch nog wel tegenover de Australische regering dient te worden aangevoerd. Dit kwam weer naar voren in een gesprek dat ik na het bezoek van de Ambassadeur met DBI had. In de afgelopen jaren heeft Australië herhaaldelijk blijk gegeven van ongerustheid dat Nederland in zijn standvastige houding wijziging zou brengen en dienden wij herhaaldelijk de Australiërs

- duidelijk -

MEMORANDUM

GEHEIM

Van: Mr. N. S. BLOM

- 3 -

Aan:

duidelijk te maken dat ondanks de wijd verspreide discussie over dit onderwerp voor zulk een wijziging van standpunt geen gevaar bestond. Nu wij goed en wel blijkbaar Australië daarvan hebben overtuigd, zegt het zelf in het publiek dat het geen bezwaar zou hebben tegen een overeenkomst van Nederland met Indonesië. Waarom dan die vroegere ongerustheid? Ik kan het niet anders zien dan als weer een staaltje van politiek die alleen Nederland de kastanjes uit het vuur laat halen.
